၇၇ နံၣ်ပှဲၤထီၣ်
ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ
(KNDO) မုၢ်နံၤ

ကညီဖိသ့ၣ်တဖၣ် ကအိၣ်ဒီး အထံအကိၢ်ဒၣ်ဝဲ ဒီးတၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၢလီၤသး လၢလၢပှဲၤပှဲၤအဂီၢ် ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ် - ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ ကျဲးစၢးဂဲၤလိာ်ဝဲန့ၣ်လီၤ. ဖဆပလ ပဒိၣ် အတၢ်ပာ်သးအိၣ်လၢ တဟ့ၣ်ကညီကိၢ်ဘၣ်အဃိ ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်-ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢအ တၢ်ဂဲၤလိာ်လၢ ကညီဖိကအိၣ်ဒီးအထံအကိၢ် တၢ်စံၣ်ညီၣ်ပၢလီၤသးဒၣ်ဝဲအဂီၢ် မုၢ်တနံၤကတုၤဝဲဆူ စုကဝဲၤတၢ်ဂဲၤလိာ်အဃိ ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ် - ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ လိၢ်ခၢၣ်သးပၢဆှၢတၢ်ကမံးတံာ် မၤဝဲတၢ်အိၣ်ဖှိၣ်ဖဲ ဝ့ၢ်တကူၣ် သရၣ်ဝံးတူၣ် ကိုကရၢၢ်အပူၤဒီး ဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ (KNDO) ဖဲ ၁၉၄၇ နံၣ် လါယူၤလံ ၁၆ သီအနံၤန့ၣ်လီၤ.

ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ် - ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ ဟ့ၣ်လီၤဝဲမူဒါလၢ မါဘးဇၣ် လၢကတီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲ ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ KNDO ဒီး မါဘးဇၣ် ဒုးအိၣ်ထိဝဲ ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ KNDO လၢတၢ်လိၢ်လၢ ကညီကလုာ် အိၣ်ဆိးဝဲသ့ၣ်တဖၣ် ဒီးဟ့ၣ်နီၤလီၤမူဒါလၢလိၢ်ကဝီၤဒၣ်ဝဲစုာ်စုာ်န့ၣ်လီၤ.

(၁) တီအူဟိၣ်ကဝီၤ သုးခိၣ်မံးဒယၢၣ်
(၂) ချၢၣ်လွံၢ်ထူၣ် သုးခိၣ်အီၣ်စ့ၣ်
(၃) ဒူသထူၣ် ဒီး ဖၣ်အၣ် သုးခိၣ် မီၣ်ညူး
(၄) မီၣ်လမုဲၣ်ဒီး ကုဲးခမံၣ် သုးခိၣ်တကဲာ်
(၅) ဘံုးဒဝဲၢ် သုးခိၣ် နဲလစၢၢ်ကဲ
(၆) ယိၤကိၢ်ထးခီလၢကညီဖိအိၣ်ဆိးတၢ်အလိၢ် သုးခိၣ်ဝံဒၣ်
(၇) ကရၢၣ်နံၣ် သုးခိၣ်ထီပှၢ်
(၈) ထံထၣ်စွဲဒီးအ့စ့ၣ် သုးခိၣ်စကီၤမီလ့
(၉) သၣ်ယၣ်ဝတံၣ် သုးခိၣ် ဘိၣ်ပါကဲၣ်
(၁၀) ဟၣ်သၣ်ဝတံၣ် သုးခိၣ်ဘိၣ်တိ
(၁၁) ဟီကတး သုးခိၣ်ဘိၣ်ဆီး
(၁၂) မအူၣ်ပ့ၣ် သုးခိၣ်ထူလးအီၣ်
(၁၃) ပသံၣ် သုးခိၣ် သၣ်ဆါ
(၁၄) မှိမုး သုးခိၣ် စီၤဘးကိုၣ်
(၁၅) ဖၣ်ပူၣ် သုးခိၣ်အ့မီၣ်

ဒီးခိၣ်နၢ်သ့ၣ်တဖၣ်အံၤမ့ၢ်ဝဲ ခိၣ်နၢ်လၢအတီခိၣ်ရိၣ်မဲဝဲကညီဒီကလုာ် ဂၢၤသးကရၢ (KNDO) အဆိကတၢၢ်န့ၣ်လီၤ.

ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ် - ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ ဒုးအိၣ်ထိၣ်ဝဲ ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ KNDO အတၢ်ပညိၣ်ခိၣ်သ့ၣ်မ့ၢ် ဝဲ

(၁) မုၢ်ကတုၤအိၣ်ဝဲတနံၤ သပှၢ်ကတၢၢ်လၢ ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်-ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢအတၢ်ဂဲၤလိာ်လၢကညီဒီကလုာ် တၢ်သဘျ့အဂီၢ်န့ၣ် ကတုၤဆူစုကဝဲၤတၢ်ဒုးအဃိ တၢ်ကတဲာ်ကတီၤဆိသးလၢ သုးဂ့ၢ်ဝီ

(၂) ကဒီတဒၢ ဒီး ကကဟုကယာ်ကဲ့ၤ ကညီကလုာ်အသးသမူလၢ တၢ်ဘံၣ်တၢ်ဘၢအဂီၢ်

(၃) ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ ကမ့ၢ်ဝဲ တၢ်ပၢၢ်ဆၢပှိၢ်ဃံဒီး ကကဲထီၣ်တၢ်ဂံၢ်တၢ်ဘါလၢ ခ့ၣ်အဲၣ်

ယူၣ်-ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ်ကရၢ ထံရှ်ကီၢ်သဲး အတၢ်ဂဲၤလိာ်ကဆူၣ်ထီၣ် ကဂၢၢ်ကျၢၤထီၣ် အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.

ဖဆပလ ပဒိၣ်ထံၣ်ဝဲလၢ ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ KNDO အဂံၢ်ဘါအိၣ်အါအါဃိ ကဲထီၣ်ဝဲ တၢ်လီၤဘၣ်ယိၢ်လၢ ဖဆပလ ပဒိၣ် အဂီၢ်အဃိ အူနူး ရဲၣ်ကျဲၤခူသူၣ်ဒီးဒုးအိၣ်ထီၣ်ဝဲ သုးရ့ၣ်လီၤဆီ (၂၅) ရ့ၣ်ဖဲ ၁၉၄၈ နံၣ် အကတိၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဒ် ပဆပလ ပဒိၣ်အိၣ်ဒီး တၢ်ရဲၣ်တၢ်ကျဲၤလၢ ကဒုး လီၤမၢ်ကွံာ်ဝဲ ကညီကလုာ်အသိး ဖဲ ၁၉၄၉ နံၣ်လါ ယနူၤအါရံၤ ၂၈ သီအနံၤ ဖဆပလ ပဒိၣ်အသုးသ့ၣ် တဖၣ် ထီၣ်ဒုးဝဲ ခ့ၣ်အဲၣ်ယူၣ်-ကညီဒီကလုာ်စၢဖှိၣ် ကရၢ ဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ်ဖဲ ဝ့ၢ်တကူၣ် စါခိုသထ့ကိ တၢ်လီၢ်သ့ၣ်တဖၣ်ဒီး ဖဲ ၁၉၄၉ နံၣ် လါယနူၤအါရံၤ ၃၁ သီအနံၤဂီၤခီ အဆၢကတိၢ် ဖဆပလ ပဒိၣ် ဘိး ဘၣ်ရၤလီၤဝဲလၢ ကညီဒီကလုာ် ဂၢၤသးကရၢ (KNDO) မ့ၢ်ကရၢလၢ တဖိးသဲစးဘၣ်ဒီး စးထီၣ် ထီၣ်ဒုးဝဲ ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ (KNDO) ဝဲၤလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ် ဖဲဝ့ၢ်အ့စ့ၣ် န့ၣ်လီၤ. ကညီဒီကလုာ် ဂၢၤသးကရၢ KNDO ဟ့ၣ်လီၤဝဲတၢ်ကလုၢ်ဆူ ဟီၣ်ကဝီၤလၢကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢKNDO အိၣ်ဆီလီၤသး အလီၢ်တဖၣ်လၢ ကဒုးဆၢက့ၤ ဖဆပလ ပဒိၣ်သ့ၣ်တဖၣ် ဃုဃုဖိးဖိးအဃိ ကညီ ဖိၣ်စုကဝဲၤသ့ၣ်တဖၣ် ခဲလၢာ် ဂဲၤဆၢထၢၣ်ထီဒါ ဒုးဆၢက့ၤ ဖဆပလ ပဒိၣ်လၢ တၢ်ဃုတၢ်ဖိးအပူၤန့ၣ်လီၤ.

ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ KNDO အတၢ်ဂဲၤလိာ်လၢ စုကဝဲၤတၢ်ပၢၢ်ဆၢ ဒီတကတိၢ် အပူၤ ဆၢထၢၣ်ဝဲဂၢၢ်ဂၢၢ်ကျၢၤကျၢၤ တူၢ်နးတူၢ်ဖှိၣ်

တူၢ်သံတူၢ်ဆါအသးလၢ ကညီကလုာ်ကဒိးန့ၢ် ဘၣ်က့ၤကညီကီၢ်တၢ်သဘျ့ ဒီး တၢ်မုာ်တၢ်ခုၣ်အဂီၢ် တုၤမ့ၢ်မဆါ တနံၤအံၤန့ၣ်လီၤ.

၂၀၂၄ နံၣ်လါယူၤလံ ၁၆ သီအနံၤ ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ KNDO တၢ်ပၢၢ်ဆၢအတၢ်ဂဲၤလိာ်ပှဲၤထီၣ်လံဝဲ ၇၇ နံၣ်လံန့ၣ်လီၤ. ဆၢကတိၢ် မ့ၢ်မဆါ တနံၤအံၤ ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ KNDO အတၢ်သူၣ် ထီၣ်ဆီလီၤအက့ၢ်အဂီၤ အိၣ်ဝဲသုးရ့ၣ် ၈ ရ့ၣ် ဒီး ဒုးထီဒါဝဲ သုးမီၤစိရီၤ လၢအဟံး န့ၢ်ဆူၣ် တၢ်စိတၢ်ကမီၤသ့ၣ်တဖၣ် တပယူာ်ဃီ န့ၣ်လီၤ.

ကညီဒီကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ KNDO ဒုး ယၤဟီၣ်ကဝီၤပူၤ စးထီၣ် ၂၀၂၄ နံၣ် လါယနူၤအါရံၤ တုၤလါယူၤ လၢ ၆ လါအတိၢ်ပူၤ ကညီဒီကလုာ် ဂၢၤသးကရၢ KNDO ဒီးသုးမီၤစိရီၤအဘၢၣ် စၢၤ တၢ်ဒုးကဲထီၣ်ဝဲ ၆၇၂ ဘျီဒီး သုးမီၤစိရီၤအသုးသံဝဲ ၁၇၇ ဂၤ ဒီး ဘၣ်ဒိဝဲ ၁၃၃ ဂၤန့ၣ်လီၤ. ကညီဒီ ကလုာ်ဂၢၤသးကရၢ KNDO ခိၣ်နၢ်သိၣ်ဒူသ့ၣ် တဖၣ် လုၢ်ထီၣ်အသးသမူလၢ ထံကီၢ်ဒီးပှၤကလုာ် ဂီၢ် အိၣ်ဝဲ ၂၃ ဂၤဒီး ဘၣ်ဒိဝဲ ၃၆ ဂၤန့ၣ်လီၤ.

(၇၇) နှစ်မြောက် ကရင်အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့နေ့

ကရင်အမျိုးသားများ ကိုယ်ပိုင်ပြဌာန်းခွင့် နှင့် ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရရှိစေရန်အတွက် ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးမှ ဦးဆောင်ပြီး ကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်ခဲ့သည်။ ကရင်အမျိုးသားများအား ကရင်ပြည်မပေးနိုင်ဟု ဖဆပလ အစိုးရက သဘောထားရှိသည့်အတွက် ကေအဲန်ယူ - ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးမှ ကရင်အမျိုးသားများ ကိုယ်ပိုင်အုပ်ချုပ်ခွင့် ရရှိရေးကြိုးပမ်းမှုမှာတနေ့မှာ လက်နက်ကိုင်လမ်းစဉ်သို့ရောက်လာနိုင်သည့်အတွက် ကေအဲန်ယူ - ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံးဗဟို အလုပ်အမှုဆောင်ကော်မတီ အစည်းအဝေးအား ရန်ကုန်မြို့ရှိဆရာဝိတူ ကျောင်းဝန်း အတွင်းမှာ ပြုလုပ်ခဲ့ပြီး ကရင်အမျိုးသား ကာကွယ်ရေး တပ်ဖွဲ့ (KNDO) အား ၁၉၄၇ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ (၁၆) ရက် နေ့၌ စတင်ဖွဲ့စည်းခဲ့ပါတယ်။ ကေအဲန်ယူ - ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံးမှ မန်းဘဇန်အား ကရင်အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးတပ် (KNDO) အား ဦးဆောင်ဖွဲ့စည်းရန်တာဝန်ပေးခဲ့သည်

မန်းဘဇန်မှ ကရင်အမျိုးသားကာကွယ်ရေးတပ် (KNDO) အား ကရင်အမျိုးသားများနေထိုင်ရာ ဒေသအသီးသီးမှာ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။

(၁) တောင်ငူနယ် (ဗိုလ်မီးဒရယ်)
(၂) ညောင်လေးပင်နယ် (ဗိုလ်အောင်စိန်)
(၃) သထုံနှင့်ဖားအံ (ဗိုလ်မောင်ညွန့်)
(၄) မော်လမြိုင်နှင့်ကျိုက်ခမီ (ဗိုလ်တကဲ့)
(၅) မြိတ်-ထားဝယ် (ဗိုလ်နယ်လ်ဆင်ကဲ)
(၆) ကရင်အမျိုးသားများနေထိုင်ရာ ရှမ်းပြည်နယ် အထက် ပိုင်း (ဗိုလ်ဝီးဒါ)
(၇) ကရင်နီ (ဗိုလ်ထောပလို)
(၈) မြစ်ဝကျွန်းပေါ်နှင့် အင်းစိန် (စကောမောလေး)
(၉) သာယာဝတီ (ဗိုလ်ပန်းကိုင်)
(၁၀) ဟံသာဝတီ (ဗိုလ်တိုး)
(၁၁) ဟသ်ာတ (ဗိုလ်ဆောက်)
(၁၂) မအူပင် (ဗိုလ်ထွန်းလှအောင်)
(၁၃) ပုသိမ်(ဗိုလ်သာဆန်း)
(၁၄) မြောင်းမြ (ဗိုလ် စောဘကျော်)
(၁၅) ဖျာပုံ (ဗိုလ်အေးမောင်) စသည့် ခေါင်းဆောင်များသည် ကရင်အမျိုးသားကာကွယ်ရေးတပ် (KNDO) အား ပထမဆုံး ဦးဆောင်ကြသူများဖြစ်သည်။

ကေအဲန်ယူ - ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံးမှ ကရင်အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးတပ် (KNDO) အားဖွဲ့စည်းရခြင်း၏ အဓိကရည်ရွယ်ချက်မှာ

(၁) ကရင်အမျိုးသားများ လွတ်မြောက်ရေး အတွက် ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး ၏ ကြိုးပမ်းမှုမှာ တနေ့တချိန်မှာ လက်နက်ကိုင်တိုက်ပွဲအသွင်သို့ ရောက်ရှိလာနိုင်သည့်အတွက် စစ်ဖက်ဆိုင်ရာ အတွက် ကြိုတင် ပြင်ဆင်ခြင်း။

(၂) ကရင်အမျိုးသားများအသက်အား ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ပြီး လုံခြုံမှုရရှိစေရန်။

ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၊ ပညာပေးစည်းရုံးရေးနှင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းကော်မတီ-ဗဟို မှထုတ်ဝေသည်။

(၃) ကရင်အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးတပ်ဖွဲ့သည် တော်လှန်ရေး၏ ကျောရိုးဖြစ်စေပြီး ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၏ နိုင်ငံရေးလှုပ်ရှားဆောင်ရွက်မှု ပိုမိုအားကောင်းခိုင်မာလာစေရန် တို့ဖြစ်ပါသည်။

ကရင်အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးတပ် (KNDO) သည် အင်အားကြီးမားသည့်အတွက် ဖဆပလ အစိုးရအတွက် စိုးရိမ်စရာဖြစ်သည်ဟု မြင်သည့်အတွက် ဦးနုမှ အထူးတပ်ရင်း (၂၅) ရင်းအား ၁၉၄၈ ခုနှစ်တွင် လျို့ဝှက်စွာဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ကရင်အမျိုးသားများအား ပျောက်ကွယ်သွားစေရန် ဖဆပလမှ အစီအမံရှိသည့်အတွက် ၁၉၄၉ ခုနှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ (၂၈) ရက်နေ့တွင် ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသား အစည်းအရုံးဌာနချုပ် တည်ရှိရာ ရန်ကုန်မြို့ စမ်းချောင်းနှင့် သူဌေးကုန်း စသည့်နေရာများအား ဖဆပလ ၏တပ်များမှ တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ၁၉၄၉ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလ (၃၁) ရက်နေ့ မနက်အချိန်၌ ကရင်အမျိုးသားကာကွယ်ရေးတပ် (KNDO) သည် မတရားအသင်း ဖြစ်သည်ဟု ကြေညာခဲ့ပြီး အင်းစိန်ရှိ KNDO ဌာနချုပ် တည်ရှိရာနေရာအား တိုက်ခိုက်ခဲ့သည်။ ဖဆပလ အစိုးရတပ်ဖွဲ့များအား ညီညီညွတ်ညွတ် တိုက်ခိုက်ရန်ဒေသအသီးသီးရှိ KNDO အဖွဲ့များထံသို့ ကရင်အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးတပ် (KNDO) မှ အမိန့်ပေးခဲ့သည်။

ကရင်အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးတပ် (KNDO) ၏ လက်နက်ကိုင် တော်လှန်ရေးကြိုးပမ်းမှု ကာလအတွင်းမှာ ကရင်အမျိုးသားများ ကရင်ပြည်လွတ်လပ်ရေးရရှိစေ ရန်အတွက် ဒုက္ခများစွာနှင့် အသက်ပေးဆပ်လျက် ယခုအချိန်အထိ ခိုင်မာစွာ ရပ်တည်လျက်ရှိသည်။ ၂၀၂၄ ခုနှစ်၊ ဇူလိုင်လ၊ (၁၆) ရက်နေ့သည် ကရင်အမျိုးသားကာ ကွယ်ရေးတပ် (KNDO) ၏ တော်လှန်ရေးကြိုးပမ်း ဆောင်ရွက်မှု (၇၇) နှစ်ပြည့်မြောက်သောနေ့ဖြစ်သည်။

ယခုအချိန်မှာ ကရင်အမျိုးသားကာကွယ်ရေး (KNDO) ၌ တပ်ရင်း (၈) ရင်းရှိပြီး အာဏာသိမ်းစစ်ကောင်စီအား တော်လှန်တိုက်ခိုက်လျက်ရှိသည်။ ကရင်အမျိုးသားကာကွယ်ရေးတပ် (KNDO) လှုပ်ရှား နယ်မြေ၌ ၂၀၂၄ ခုနှစ် ဇန်နဝါရီလမှ ဇွန်လအထိ (၆) လ တာကာလအတွင်း စစ်ကောင်စီနှင့် ကရင်အမျိုးသား ကာကွယ်ရေးတပ် (KNDO) ထိတွေ့တိုက်ပွဲ စုစုပေါင်း (၆၇၂) ကြိမ်ဖြစ်ပွားခဲ့ပြီး စစ်ကောင်စီတပ်မှ (၁၇၇) ယောက်သေဆုံးပြီး (၁၃၃) ယောက်ဒဏ်ရာ ရရှိခဲ့သည်။ ကရင်အမျိုးသားကာကွယ်ရေးတပ် (KNDO)မှ တပ်ဖွဲ့ ဝင် (၂၃) ဦး တိုင်းပြည်နှင့် လူမျိုးအတွက် အသက်ပေး ခဲ့ရပြီး (၃၅) ဦးထိခိုက်ဒဏ်ရာရခဲ့သည်။

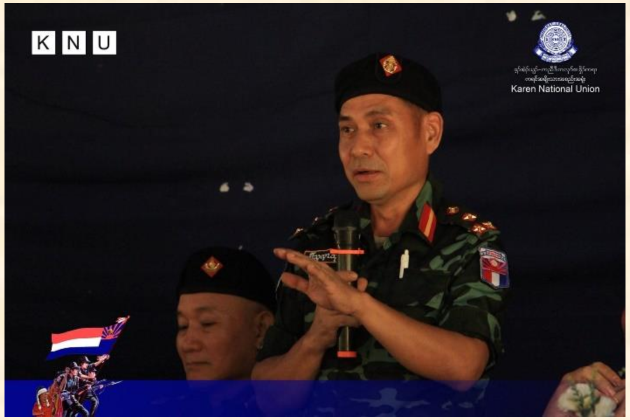

ကေအဲန်ယူ-ကရင်အမျိုးသားအစည်းအရုံး၊ ပညာပေးစည်းရုံးရေးနှင့် ဖွဲ့စည်းတည်ဆောက်ရေး လုပ်ငန်းကော်မတီ-ဗဟို မှထုတ်ဝေသည်။